

Femton minuters applåder

Berättelse

Det var fredagen den 18 december 1959. Birgit Nilsson stod bakom scenen på Metropolitan Opera i New York. Det var ett av världens finaste operahus, och i kväll skulle hon sjunga där för första gången. Hon var 41 år och kom från en bondgård i Skåne. Nu väntade en stor publik på henne.

Birgit var nervös. Hon skulle sjunga rollen som Isolde i Wagners opera "Tristan och Isolde". Det är en av de svåraste rollerna i hela operavärlden. Operan är mycket lång, och Isolde måste sjunga starkt i nästan fyra timmar. Många sångerskor orkade inte. Dirigenten den kvällen hette Karl Böhm, och han var känd för Wagner.

Salen var full. När musiken började gick Birgit ut på scenen. Hennes röst var ovanligt stark och klar. Den nådde längst bak i den stora salen utan problem, och den blev inte trött. Timme efter timme sjöng hon, och publiken satt alldeles tyst och lyssnade.

När operan tog slut hände något speciellt. Hela publiken reste sig upp. De applåderade, ropade och stampade i golvet. De ville inte sluta. Birgit kom tillbaka och bugade gång på gång. Applåderna fortsatte i mer än 15 minuter innan hon fick gå till sitt rum.

Dagen efter skrev de stora tidningarna om henne på första sidan. En kritiker skrev att hon var den bästa Isolde sedan Kirsten Flagstad, en annan berömd sångerska. Den här kvällen blev Birgit Nilsson en världsstjärna. Sedan sjöng hon på Metropolitan Opera i många år.

Ordlista

ORD	FÖRKLARING
en publik	de människor som tittar och lyssnar
en roll	en person man spelar eller sjunger på scenen
orka	ha kraft nog att göra något
en dirigent	personen som leder orkestern
klar	Himlen är klar och blå i dag.
stampa	slå hårt med fötterna i golvet
buga	böja sig framåt för att tacka publiken
en kritiker	en person som skriver om konst eller musik i tidningen
en världsstjärna	en mycket känd artist i hela världen

Läsförståelsefrågor

---

1. Var sjöng Birgit den här kvällen?
  1. På La Scala i Milano
  2. På Metropolitan Opera i New York
  3. På Kungliga Operan i Stockholm
2. Varför var rollen som Isolde svår?
  1. Operan var kort men snabb
  2. Man måste sjunga starkt i nästan fyra timmar
  3. Man måste dansa hela tiden
3. Vad gjorde publiken när operan tog slut?
  1. De gick hem direkt
  2. De reste sig, applåderade och ropade i över 15 minuter
  3. De satt tysta
4. Stämmer påståendena? Svara *ja*, *nej* eller *det står inte i texten*.
  1. Birgit kom från en bondgård i Skåne.
  2. Birgit glömde texten och slutade sjunga mitt i operan.
  3. Karl Böhm var dirigent den kvällen.
5. Vad hände dagen efter? Beskriv kort. (öppen fråga)
6. Varför tror du att publiken applåderade så länge? (inferens)

Facit

1. 1. På Metropolitan Opera i New York
2. 1. Man måste sjunga starkt i nästan fyra timmar
3. 1. De reste sig, applåderade och ropade i över 15 minuter
4. 1. ja b) nej (hon sjöng hela operan och publiken hyllade henne) c) ja
5. Exempel på svar: De stora tidningarna skrev om henne på första sidan, och en kritiker sa att hon var den bästa Isolde sedan Kirsten Flagstad.
6. Exempel på svar: Hennes röst var så stark och vacker, och hon klarade en mycket svår roll. Publiken blev imponerad och ville visa hur mycket de uppskattade henne.

Bedöm öppna svar efter innehåll, inte efter exakt formulering.

FÖR LÄRAREN

Texten ger en närbild av Birgit Nilssons internationella genombrott och kompletterar biografien, som bara nämner kvällen kort. Skriv i preteritum – öva gärna preteritum (stod, sjöng, reste sig) och tidsord (när, sedan, efter). Tema: en avgörande kväll i livet. Be deltagarna berätta om en gång de lyckades med något svårt.

Diskussionsfrågor

- Birgit var nervös men klarade det ändå. Hur gör du när du är nervös?
- Finns det en kväll eller en dag som du minns extra väl? Berätta.
- Birgit övade och arbetade i många år innan den här kvällen. Hur viktigt är det att öva länge för att bli bra på något?
- **Skriv (4 meningar):** Skriv om en gång då du eller någon du känner lyckades med något svårt.

Källor och faktagranskning

- Wikipedia: Birgit Nilsson – https://en.wikipedia.org/wiki/Birgit_Nilsson
- Encyclopædia Britannica: Birgit Nilsson – <https://www.britannica.com/biography/Birgit-Nilsson>
- Birgit Nilsson Museum / officiell webbplats – <https://birgitnilsson.com/en/about-birgit/>
- nordics.info: Birgit Nilsson (1918–2005) – <https://nordics.info/show/artikel/birgit-nilsson-1918-2005/>
- Birgit Nilsson Prize – <https://birgitnilssonprize.org/birgit-nilsson/>

Faktagranskad i juni 2026. Nyckelfakta: Märta Birgit Nilsson föddes 17 maj 1918 på en gård i Västra Karup i Skåne och dog 25 december 2005 i Bjärlöv nära Kristianstad. Hon debuterade vid Kungliga Operan i Stockholm 1946 (som Agathe i Friskytten, med tre dagars varsel). Hon blev känd som sin tids ledande Wagnersopran, särskilt som Brünnhilde och Isolde, och var också berömd som Turandot. Hon öppnade La Scala-säsongen 1958 som Turandot (första icke-italienska sångerska att få den äran) och fick sitt internationella genombrott som Isolde på Metropolitan Opera i New York 1959. Hon uppträdde på Metropolitan 223 gånger. Hon gifte sig 1948 med veterinären Bertil Niklasson. Hon slutade uppträda 1984. Birgit Nilsson-priset (1 miljon US-dollar) delades ut första gången 2009 till Plácido Domingo. Bilden är CC0 (public domain), foto Harry Pot/Anefo 1963.

Berättelser om svenskar · läromedel för svenska som andraspråk. Skapat inom Läromedelsprojektet. Senast uppdaterad 2026-06-12.